

I går var jeg mediciner, i dag er jeg kirurg

Yngre Lægers medlemsundersøgelse i 2018 afslørede manglende supervision, ensomhed og stress hos yngre almenmedicinere. Konklusionen var klar: Der skulle bedre supervision og uddannelsesmiljø til. I Sydvest- og Sønderjylland har man brugt dette som springbræt til at lave forbedrende tiltag – og har mødt særdeles lydhøre ledelser, som også ser fordelene ved i fremtiden at have større faglighed og bedre samarbejde med praktiserende læger.

I går var jeg mediciner, i dag er jeg kirurg. Klokken nærmer sig 8.00. Jeg haster ind på sygehuset og står med duggede briller, mens jeg leder efter konference-lokalet. Det er min tredje nye arbejdsplads inden for et år, den femte nye afdeling inden for to år. Nye kolleger, nye arbejdsfunktioner. Jeg finder hurtigt frem og sætter mig langs væggen på en af de tomme stole. Duften af nybrygget kaffe breder sig i rummet. Det kunne være rart med en kop, men der er nok en kaffekasse. I takt med at klokken slår 8, svinger de sidste kitler ind ad døren. Vi sidder skulder mod skulder langs væggen og lytter, mens nattens vagt-hold afleverer rapport fra det for-gangne døgn. En travl nat med mange akutte. Ordene fortaber sig i mine

tanker, mens jeg ser rundt i lokalet og kan genkende ansigter. Ikke fra tidligere ophold, men fra når vi krydser hinandens gang i FAM. Jeg tænker: "Utroligt så mange kendte ansigter, vi kender på en måde hinanden og alligevel ikke. Men jeg kender deres speciale. Kender de mon mit?"

Svingdørslægen

Der bliver kortvarigt grint, men jeg fanger ikke joken. Det må været noget internt. Pludselig hører jeg mit navn, da den uddannelsesansvarlige overlæge præsenterer mig for afdelingen. Jeg rejser mig og præsenterer mig selv som den læge, der snart er på vej til næste afdeling. Jeg tænker straks, "var det nu også klogt?" Et splitsekund senere haster folk ud til deres respektive funktioner. Dagens

YL's undersøgelse på dagsordenen

- Yngre Lægers medlemsundersøgelse blev dagsordensat i det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse i Syddanmark i 2018.
- Man anerkendte det særskilte behov for at fokusere på de yngre almenmedicineres uddannelse og trivsel.
- Der blev nedsat arbejdsgrupper på alle sygehuse, der skulle sikre bedre supervision og arbejdsmiljø for de yngre almenmedicinere.
- Sygehus Sønderjylland markerer sig positivt ved en række konkrete søsatte tiltag.
- Sydvestjysk Sygehus har fulgt trop og lavet sammenlignelige ændringer.

YL's medlemsundersøgelse

I 2018 gennemførte vi i Yngre Læger en medlemsundersøgelse blandt alle yngre almenmedicinere. 1827 modtog spørgeskemaet, hvor 744 respondenter svarede, hvilket giver en svarrate på 40,7 %. Den gennemsnitlige yngre almenmediciner anno 2018 er sandsynligvis en kvinde, 36 år gammel og er gift/samlevende med 2 eller 3 børn. Rapporten viste bl.a., at 84 % angiver, at de i nogen eller høj grad får den supervision, de har behov for i praksis. Kun 46 % angiver det, når de er i hoveduddannelsen i almen medicin på deres 2,5 års sygehusophold. 87 % er i nogen eller høj grad tilfredse med indholdet i uddannelsen i praksis, hvor kun 54 % er i nogen eller høj grad tilfredse med uddannelsen på sygehusdelen.

Der er en klar og dokumenterbar sammenhæng imellem den supervision, yngre læger modtager på hospitalet, og tilfredsheden med indholdet i uddannelsen.

En vigtig faktor ved et godt arbejdsliv og -miljø er at indgå i faglige kollegiale fællesskaber og ikke føle sig ensom. Undersøgelsen viser, at hver tredje yngre almenmediciner i nogen eller høj grad føler sig ensom i det daglige arbejde. De yngre almenmedicinere på sygehusene føler sig signifikant mere ensomme sammenlignet med deres kolleger i almen praksis.

trummerum er skudt i gang, og jeg sidder tilbage med den uddannelsesansvarlige overlæge, som vil vise mig rundt. Jeg får for femte gang på to år vist, hvor tøjautomaten ligger, og hvordan jeg logger på computeren. Jeg er nu mere interesseret i at høre om de nye arbejdsfunktioner – for om lidt er jeg vagten med telefonen i hånden. I går var jeg mediciner, i dag er jeg kirurg.

De yngre almenmedicinere på sygehusafdelingerne føler sig signifikant mere ensomme sammenlignet med deres kolleger i almen praksis.

Netværk og supervision er afgørende

Mange yngre almenmedicinere kan nok nikke genkendende til de hyppige skift. Yngre Lægers medlemsundersøgelse satte fokus på vigtigheden af netværksdannelse og trivsel for yngre almenmedicinere. Herunder at supervision er afgørende for uddannelsen.

De yngre almenmedicinere på sygehusafdelingerne føler sig signifikant mere ensomme sammenlignet med deres kolleger i almen praksis.

Man fandt en signifikant positiv sammenhæng mellem de yngre almenmedicineres oplevelse af tilstrækkelig supervision og oplevelsen af kvalitet i uddannelsen.

Desuden var der en betydelig forskel på de yngre almenmedicineres oplevelse af supervisionen i henholdsvis praksis og på hospitalerne.

De yngre almenmedicinere angiver i betydelig mindre grad, at de får den supervision, de har behov for, på sygehusene sammenlignet med i almen praksis. Derfor er den daglige supervision og netværksdannelse en af nøglerne til at skabe bedre trivsel og uddannelse samt modvirke ensomhed for den enkelte yngre almenmediciner.

Ny nøgleperson: AP UKYL

Noget skulle der ske. Sygehus Sønderjylland (SHS) og Sydvestjysk Sygehus (SVS) har markeret sig positivt ved at skabe bedre uddannelse, netværksdannelse og supervision for den enkelte yngre almenmediciner.

Ideen opstod på Sygehus Sønderjylland og har sidenhen bredt sig til Sydvestjysk Sygehus. En uddannel-

seslæge i almen medicin vælges som 'almen praksis uddannelseskoordinerende yngre læge' (AP UKYL) og fungerer som bindeled mellem de yngre almenmedicinere og uddannelseskoordinerende overlæge eller afdelingsledelse. De deltager i møder med Udvalg for lægelig videreuddannelse og sikrer herved optimal indflydelse og prioritering af de yngre almenmedicineres vilkår, som ofte er nedprioriteret grundet de korte ansættelsesforløb. Samtidig planlægger AP UKYL netværksmøder/uddannelsesmøder for de yngre almenmedicinere på tværs af afdelingerne.

Sådan gør vi

Alle yngre almenmedicinere på sygehusdelen mødes til ni obligatoriske netværksmøder årligt i arbejdstiden på tværs af afdelingerne. I første del af netværksmødet snakkes der om problemstillinger og trivsel på afdelingerne samt mulige løsninger herpå. Den særskilt udpegede uddannelsesansvarlige overlæge for de yngre almenmedicinere på tværs af afdelingerne deltager i mødet. Vedkommende kan løfte de særskilte udfordringer, der opstår på afdelingerne. Herefter er der praksisrelevant undervisning.

Der vælges en "tidlig" og en "sen" AP UKYL, dvs. en yngre almenmediciner som hhv. er tidligt og sent i sit 2,5 års sygehusophold. Herved sikres optimal overdragelse af funktionen, ved at der altid er en erfaren AP UKYL-person. Honoreringen er forskellig, men for tiden honoreres AP UKYL-funktionen ved SHS med to månedlige administrationsdage og et månedligt funktionstillæg. Funktionen kender man ikke andre steder i landet.

Uddannelsesmøde blandt yngre almenmedicinere. Afdelingslæge i ortopædkirurgi Thomas Støckel holder oplæg om, hvad man skal kunne af ortopædkirurgi i almen praksis. Efterfølgende diskuteres, hvordan vi opnår basale kirurgiske kompetencer. Privatfoto.

AP UKYL-funktionen har hurtigt vist, at uddannelses- og arbejdsmiljømæssige udfordringer for de enkelte afdelinger kan løses. Det er et af midlerne til at sikre bedre uddannelse, trivsel samt forebygge ensomhed blandt yngre almenmedicinere.

Konkrete tiltag

AP UKYL-funktionen har været med til at belyse flere uddannelses- og arbejdsmiljømæssige udfordringer og har dermed affødt flere positive ændringer. Af konkrete tiltag på Sygehus Sønderjylland og Sydvestjysk Sygehus kan nævnes:

- **Fokus på faste vejledere** for yngre almenmedicinere, der særskilt har indsigt i uddannelsesprogrammet, og som brænder for et forbedret samarbejde med praksis. Det er typisk den uddannelsesansvarlige overlæge eller en speciallæge, som er fastansat på afdelingen.
- **Tandem-ambulatorier**, hvor en mere erfaren læge (typisk en speciallæge) har parallelt ambulatorium med den yngre almenmediciner og har planlagt tid til supervision i løbet af dagen og fokus på praksisrelevante patientkategorier.

Yngre almenmedicinere er tilknyttet en intern medicinsk 'stamafdeling' til stuegang og sidder sideløbende flere dage om ugen i ambulatorier, hvor specialet varierer fra måned til måned, så man lærer at håndtere de fleste medicinske specialers almindelige kroniske sygdomme.

- **Italesættelse** over for lederne om, at yngre almenmedicinere bør prioriteres og anerkendes. Vi fylder godt ud på vagtplanerne, tager ansvar og står forrest, når patienterne dukker uafklarede op, ligesom patienterne er glade for os grundet vores fokus på kommunikation, bredde og gode patientforløb.
- **Fokus på 'onboarding'**. Der er udarbejdet et mere relevant og opdateret uddannelsesprogram. Vejle-

dersamtaler er skemalagte ved ansættelsens start, og arbejdsplanen kendes, hvor relevante arbejdsfunktioner for den yngre almenmediciner er kendt.

AP UKYL-funktionen har nu kørt i et års tid. Fælles for de to sygehuse er, at der i høj grad er skabt mere netværksdannelse, bedre læringsmiljø og trivsel. Der er skabt et større fokus på de særskilte uddannelsesbehov, der er for yngre almenmedicinere. Samtidig oplever afdelingerne også i større grad, hvor stor en ressource de yngre almenmedicinere er for afdelingerne. Den rette vej for vores sundhedsvæsen. //

Link til medlemsundersøgelsen

<https://www.laeger.dk/almen-medicin-undersogelse-yngre-laeger>